

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2023, sp. zn. 8 Tdo 418/2023, ECLI:CZ:NS:2023:8.TDO.418.2023.1

Číslo: 6/2024

Právní věta:

Jednočinný souběh přečinu schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku a přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku v alternativě „veřejně schvaluje zločiny proti míru“ je vyloučen z důvodu speciality ve prospěch právní kvalifikace uvedené naposledy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.08.2023

Spisová značka: 8 Tdo 418/2023

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Jednočinný souběh, Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia, Schvalování trestného činu

Předpisy: § 365 odst. 1 tr. zákoníku
§ 405 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného D. M. zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2022, sp. zn. 3 To 295/2022, rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 13. 9. 2022, sp. zn. 4 T 44/2022, a také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a Okresnímu soudu v Bruntále přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 13. 9. 2022, sp. zn. 4 T 44/2022, byl obviněný D. M. (dále též jen „obviněný“, popř. „dovolatel“) shledán vinným přečinem schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku (bod 1. výroku o vině) a přečinem popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku (body 2. a 3. výroku o vině). Za to byl podle § 405 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1, § 67 odst. 2 písm. b), odst. 3 a § 68 tr. zákoníku

odsouzen k úhrnnému peněžitému trestu, a to v počtu 100 denních sazeb, když jedna sazba činí 450 Kč, tedy v celkové výměře 45 000 Kč.

2. Proti označenému rozsudku soudu prvního stupně podal obviněný odvolání zaměřené proti výroku o vině i trestu. Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2022, sp. zn. 3 To 295/2022, bylo odvolání obviněného podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

3. Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se obviněný označených přečinů dopustil tím, že poté, co z pokynu prezidenta Ruské federace Vladimira Vladimiroviče Putina, jakožto osoby, která vykonává kontrolu nad Ruskou federací a řídí její politické a vojenské akce, vstoupila ruská vojska v ranních hodinách dne 24. 2. 2022 bez jakéhokoliv důvodu, souhlasu či legitimní záminky, která by opravňovala použití síly, na území suverénního státu Ukrajina, kde započala vojenské operace spočívající v prvních fázích v ostřelování různých vojenských cílů na celém území Ukrajiny a v obsazování letišť a dalších strategických objektů, tedy poté, co v rozporu s ustanoveními mezinárodního práva tato vojska zahájila útočný čin spočívající v použití ozbrojené síly proti svrchovanosti, územní celistvosti a politické nezávislosti Ukrajiny, způsobem neslučitelným s Chartou Organizace spojených národů, který svou povahou, závažností a rozsahem zakládá zjevné porušení Charty Organizace spojených národů, v kontextu s uvedenou agresí, ve městě Dar es Salaam v Tanzanii, prostřednictvím svého mobilního telefonu značky iGET Blackview, umístil na veřejné sociální síti Facebook na adrese XY pod svým uživatelským jménem D. M.:

1. dne 25. 2. 2022 v 08:38 hodin příspěvek s následujícím textem:

„Putin je prostě borec, věřím, že se mu podaří odzbrojit ukrofašisty.“

2. dne 25. 2. 2022 v 08:42 hodin komentář s následujícím textem:

„Beru to i jako bývalý voják z povolání, věřím, že mu ta výborná strategie vyjde a osvobodí Ukrajinu od té fašistické vládnoucí chunty.“

3. dne 25. 2. 2022 v 08:48 hodin komentář s následujícím textem:

„Ještě ze strategického hlediska, bych použil vodíkové bomby menší tonáže, pro vyčištění strategických území a likvidace útočné vojenské techniky. Je třeba opravdu zasadit ještě tvrdší úder, pokud budou ukrofašisti klást odpor.“

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2022, sp. zn. 3 To 295/2022, podal obviněný D. M. prostřednictvím svého obhájce dovolání, v němž odkázal na dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. Namítl, že rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů a že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, neboť skutky, jimiž byl uznán vinným, nejsou trestným činem, jelikož po objektivní i subjektivní stránce nenaplnovaly znaky označených přečinů. Subsidiárně namítl také absenci aplikace zásady subsidiarity trestní represe.

5. Konkrétně obviněný uvedl, že svým vyjádřením na Facebooku „Putin je prostě borec, věřím, že se mu podaří odzbrojit ukrofašisty“ rozhodně veřejně nevychvaloval pro zločin jeho pachatele a nenaplnil objektivní stránku skutkové podstaty schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku, protože objektem předmětného trestného činu je zájem na potlačování zločinnosti tím, že zákon stíhá projevy, které jsou způsobily vytvořit podmínky a nálady příznivé pro spáchání trestných

činů. Mínil, že nebylo prokázáno, že by tento jeho text byl způsobilý vytvořit podmínky a nálady příznivé pro spáchání trestných činů, když z výpovědi jediného svědka P. R. pouze vyplynulo, že tyto texty na něj působily negativně, že ho popudily, ale v žádném případě nehovořil o tom, že by v něm vytvořily uvedené podmínky. Stejně tomu bylo u ostatních osob, které se na Facebooku vyjádřily. Zdůraznil, že své výroky na Facebooku umístil den po zahájení ruského útoku na Ukrajinu před odletem z pracovní cesty v Africe v hotelu D. Neměl žádné bližší informace o konfliktu, pouze od spolucestujícího obdržel informaci, že se Rusko rozhodlo zbavit Ukrajinu od fašistů, a to ultranacionálních uskupení operujících na Donbase a terorizujících národnostní menšiny. Jeho výroky byly namířeny pouze proti ukrajinským fašistům, nikoliv proti ukrajinskému národu. Obviněný vyjádřil rovněž přesvědčení, že verbální vymezení se proti zločinné ideologii fašismu a jeho stoupencům již z principu nemůže být trestným činem. V takovém případě by totiž trestným činem bylo i schválení obsazení nacistického Německa na konci 2. světové války a jeho následná demilitarizace. Podle názoru dovolatele by jeho odsouzení mohlo otevřít prostor pro zcela absurdní trestní stíhání vůči každému, kdo otevřeně a veřejně odsuzuje fašismus a nacismus v jakémkoliv jeho podobě. Za součást dovolání pak označil své výpovědi učiněné před soudy nižších stupňů, jakož i závěrečnou řeč jeho obhájce a jeho odvolání, na které odkázal.

6. Dále zdůraznil, že pro naplnění skutkové podstaty uvedeného trestného činu je nezbytné, aby byl schvalován konkrétní skutek, který naplňuje znaky jiného trestného činu uvedeného v trestním zákoníku. Skutek spočívající v „odzbrojení fašistů“ však tuto podmínku nesplňuje. Případný výklad tohoto výroku tak, že při odzbrojování „ukrofašistů“ by mohlo dojít k naplnění nějakého jiného trestného činu, označil za výklad extenzivní a z hlediska principů trestního práva nepřijatelný.

7. Obviněný nesouhlasil ani s posouzením jednání popsaného pod body 2. a 3. výroku o vině jako přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, neboť citované ustanovení podle dovolatele cílí na kriminalizaci xenofobie a rasismu (srov. rámcové rozhodnutí rady 2008/913/SVV ze dne 28. 11. 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva), jeho smyslem je kriminalizace jednání vedoucího k podněcování násilí nebo nenávisti proti skupině osob - určitému etniku, rase, národu (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Perincek proti Švýcarsku ze dne 15. 10. 2015, č. [27510/08](#)). Konstatoval, že uvedenými texty na svém facebookovém účtu nepodněcoval k žádnému násilí a intoleranci k určitému etniku, rase, národu, protože výroky cílil výhradně a jen proti ukrajinským fašistům a projevům fašismu na Ukrajině. Vyjádřil názor, že trestním právem se má postihovat pouze nejzávažnější překročení svobody projevu, a to ve smyslu principu *ultima ratio*. Jeho odsouzení za předmětné výroky je za daných okolností (učinil je ze zahraničí den po zahájení ruského útoku na Ukrajinu, jde o konflikt mezi cizími státy, z nichž ani jeden není aliančním partnerem České republiky) nutno považovat za extrémní zásah do jeho práva na svobodu myšlení.

8. Uzavřel proto, že jeho názory vyjádřené na sociální síti Facebook nejsou trestným činem. Subsidiárně pak argumentoval, že jeho případ je méně závažným a lze jej označit za hraniční případ trestní odpovědnosti, na který měl být aplikován korektiv subsidiarity trestní represe, jejíž teoretický výklad ve svém dovolání připomněl.

9. Dovolatel navrhl, aby Nejvyšší soud napadené usnesení zrušil a Krajskému soudu v Ostravě přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout tak, že bude zproštěn obžaloby, protože v žalobním návrhu označené skutky nejsou trestným činem, případně nechť je věc postoupena jinému orgánu, jestliže shledá, že nejde o trestný čin, avšak že žalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek, o němž je tento orgán příslušný rozhodovat.

10. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“) ve vyjádření k dovolání po shrnutí argumentace dovolatele konstatoval, že pokud dovolatel uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. s odkazem na zjevný rozpor rozhodných skutkových zjištění s

obsahem provedených důkazů, pak v odůvodnění svého dovolání nevytkl vady ryze důkazního řízení, které by se měly odvíjet naznačeným směrem. Naproti tomu konstatoval, že druhému uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. námitky dovolatele odpovídaly, pokud namítal, že skutkový stav, který zjistily soudy, nevykazuje znaky trestného činu, jímž byl uznán vinným. Tyto námitky však shledal neopodstatněnými a poznamenal, že dovolací argumentace obviněného v mnohém představuje námitky kopírující jeho obhajobu z předcházejících fází trestního řízení, takže soudy nižších stupňů měly možnost se s ní již dostatečně vypořádat.

11. K objektivní stránce přečinu schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku uvedl, že tato spočívala ve veřejném vychvalování pachatele pro jeho zločin, které záleželo v pozitivním hodnocení osoby pachatele – prezidenta Ruské federace Vladimira Vladimiroviče Putina, resp. v pozitivním hodnocení jeho jednání motivovaným kladným vztahem ke zločinu, jehož se dopustil v podobě vydání pokynu a organizace vojenské akce invaze ruských vojsk na území Ukrajiny, pod falešnou záminkou jejího ospravedlnění („odzbrojení ukrofašistů“). Zdůraznil, že tímto výrokem se obviněný explicitně v kladném hodnotícím smyslu vymezil k aktu naplňujícímu znaky zločinu podle mezinárodního práva, zvláště zločinu proti míru (viz Londýnská dohoda, resp. Statut Mezinárodního vojenského soudního dvora), který představuje předchůdce zločinu agrese podle čl. 8 bis Římského statutu. Z pohledu vnitrostátní kodifikace poukázal na vychvalování pachatele pro trestný čin agrese podle § 405a tr. zákoníku, spáchaného vůči cizímu státu, a ačkoli by se na něj případně nevztahovala působnost trestního zákoníku (eventuálně lze dovozovat užití zásady subsidiarity univerzality podle § 8 tr. zákoníku), jeho trestnost je stále nezpochybnitelná a takové jednání se stává zločinem jednak v rovině mezinárodního práva, jednak v rovině právních úprav jiných států, které zavedly univerzální působnost trestních kodexů vůči trestnému činu agrese. Pokud jde o určení konkrétního pachatele tohoto zločinu, jde o provinění vůdcovského charakteru – tzv. leadership crime, tedy čin spáchaný osobou, která je v takovém postavení, které jí umožňuje efektivně vykonávat kontrolu nad státem a řídit politické a vojenské akce, což vede k realizaci ozbrojeného útoku na cizí stát způsobem neslučitelným s pravidly mezinárodního práva. To je podle jeho názoru i případ prezidenta Ruské federace Vladimira Vladimiroviče Putina s odkazem na jeho postavení podle čl. 83 písm. g) a h) Ústavy Ruské federace. Zdůraznil, že na trestnost jednání kvalifikovaného podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku nemá vliv skutečnost, zda vychvalovaný pachatel byl či nebyl za tento zločin stíhán a odsouzen.

12. Dále zmínil, že objektivní stránka přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlnění genocidia podle § 405 tr. zákoníku spočívala ve veřejném schvalování zločinu proti míru, jehož kategorie byla do tohoto ustanovení výslovně zařazena novelou provedenou zákonem č. 141/2014 Sb. s účinností od 1. 8. 2014. Pro naplnění předmětné skutkové podstaty je tak stěžejní, jakým způsobem takové zločiny vymezuje mezinárodní právo. Konstatoval, že obviněný dvěma následujícími výroky přesunul pozornost od adorace pachatele zločinu směrem k předmětu vojenského útoku Ruské federace na Ukrajinu, dopadajícího na jednání zcela zjevně naplňující znak zločinu vyjmenovaného v § 405 tr. zákoníku, o jehož neslučitelnosti se standardy mezinárodního práva není vážných pochyb. Obviněný dával najevo svůj souhlas se spáchaným zločinem proti míru, a tím se stavěl na stranu jeho původce.

13. Ve vztahu k odkazu obviněného na omezení závazku vyplývajícího z rámcového rozhodnutí Rady 2008/913/SVV ze dne 28. 11. 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva státní zástupce uvedl, že dovolatel přehlédl širší soubor vyžadující kriminalizaci, nejen jde-li o běžné formy veřejného podněcování k násilí nebo nenávisti s ohledem na rasu, etnický původ apod. Připomněl, že ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. d) citovaného rámcového rozhodnutí jsou členské státy zavázány explicitně zavést trestnost veřejného úmyslného schvalování, popírání nebo hrubého zlehčování genocidia, zločinů proti míru, lidskosti a válečných zločinů, namířených proti skupině osob nebo proti příslušníkovi této skupiny vymezené podle rasy, barvy

pleti, náboženského vyznání, původu nebo etnického či národnostního původu, jsou-li projevy jednání takové, že mohou vést k podněcování k násilí nebo nenávisti proti této skupině osob nebo proti jejímu příslušníkovi, přitom státy nemohou podmínit trestnost schvalování vymezených zločinů podle mezinárodního práva, třebaže o nich ještě nebylo rozhodnuto.

14. Taktéž subjektivní stránku přisouzených přečinů považoval státní zástupce za naplněnou, když obviněný si podle jeho názoru musel být vědom rozebíraných skutečností, přesto se nekompromisních výroků dopustil, což vypovídá o jeho vůli čin spáchat, a proto jeho zavinění musí být kvalifikováno jako přímý úmysl. Zdůraznil, že obviněný dříve působil jako voják u raketového vojska, a proto byl schopen orientovat se v elementárních pravidlech vedení války, která mají reflektovat tradiční normy mezinárodního práva veřejného, jejímž předmětem je kontrola válečných, resp. ozbrojených konfliktů. Ohledně načasování výroků poznamenal, že krátce po ruské agresi a odvysílání předtočeného projevu Vladimira Vladimiroviče Putina informovaly světové i české hromadné sdělovací prostředky o kritické invazi ruských vojsk na území Ukrajiny, přičemž obviněný měl prostor seznámit se s událostmi, které hodlal posléze komentovat. Jestliže se obviněný hájil údajnou limitací přístupu k informacím, pak státní zástupce poukázal na soukromou konverzaci mezi A. M., jeho dcerou, a M. P., kdy například už dne 23. 2. 2022 napsal obviněný dceři k jejímu dotazu ohledně konfliktu mezi Ukrajinou a Ruskem o provokování Putina, že jsou to všechno ďáblové a půjdou do pekla a že jsou to stejné zrůdy, co vymyslely covid a tečkování, a že si to s nimi Ježíš brzy vyřídí.

15. Státní zástupce nepřisvědčil ani námitce dovolatele, že jeho odsouzení znamenalo extrémní zásah do práva na svobodu projevu. Konstatoval, že hranice mezi svobodou projevu a jednáním překračujícím tuto hranici je třeba vnímat obezřetně, svoboda projevu však není bezbřehá a nachází mantinely tam, kde naráží na práva jiných osob či jiných chráněných statků (viz také čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Tuto skutečnost zdůrazňuje také judikatura Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva, podle níž právo na svobodu projevu není absolutní a zásahy do něj jsou přípustné za předpokladu, že splňují požadavky ve smyslu čl. 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle něhož tak ochrany nepožívají projevy vyvolávající nebo ospravedlňující násilí, nenávist nebo intoleranci. Poukázal rovněž na čl. 20 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, podle kterého má být jakákoli válečná propaganda a jakákoli národní, rasová nebo náboženská nenávist, jež představuje podněcování k diskriminaci, nepřátelství nebo násilí, zakázána zákonem. Podle výboru pro lidská práva se uvedený zákaz vztahuje také na všechny formy propagandy, která vyhrožuje nebo vede k aktu agrese či k porušování míru v rozporu s Chartou Organizace spojených národů. Uzavřel, že ve světle popsanych limitů práva na svobodu projevu se ukazuje opodstatněné, aby na výroky obviněného, jimiž vyjadřoval nekompromisní formulace k závažnému porušení norem mezinárodního práva v souvislosti s invazí ruských vojsk na území Ukrajiny, bylo reagováno prostředky trestního práva, jelikož jsou vyhodnocena jako omezení v demokratické společnosti nezbytná.

16. Za zcela neaplikovatelnou považoval státní zástupce dovolatelem zmiňovanou zásadu subsidiarity trestní represe (k tomu viz stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. [Tpjn 301/2012](#), publikované pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.). Míra společenské škodlivosti byla podle státního zástupce dána tím, že se nejednalo o izolovaný výrok, ale tři rozvíjené výroky, které byly prezentovány prostřednictvím veřejně přístupného profilu na sociální síti Facebook, tedy s potenciálem účinnějšího způsobu zpřístupnění závadových informací většímu počtu adresátů. Poznamenal, že po obsahové stránce se třetí příspěvek jeví být vysoce nevhodný, jestliže v něm obviněný doporučoval použití vodíkové bomby, tedy termonukleární zbraně mající fatální účinek na lidské životy, resp. se způsobilostí přivodit smrt množství osob i mimo vojenské objekty. Zároveň upozornil, že výroky obviněného poté vyvolaly vlnu nepřívznivých ohlasů ve veřejném prostoru, přesto na nich setrval. Spoluurčující bylo rovněž postavení obviněného jako tehdejšího člena zastupitelstva města XY, čímž

se ještě zvyšoval rozsah dopadů prezentovaných výroků.

17. Státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání obviněného jako zjevně neopodstatněné odmítl.

III.

Přípustnost dovolání

18. Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že dovolání je podle § 265a tr. ř. přípustné, že je podala včas oprávněná osoba a že splňuje náležitosti obsahu dovolání ve smyslu § 265f odst. 1 tr. ř. Shledal, že dovolání nebylo možné odmítnout podle § 265i odst. 1 tr. ř., načež podle § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroku rozhodnutí, proti němuž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející. Na tomto základě dospěl k závěru, že dovolání je částečně důvodné.

IV.

Důvodnost dovolání

19. Nejvyšší soud úvodem připomíná, že ve vztahu ke všem důvodům dovolání platí, že obsah konkrétně uplatněných námitek, o něž se opírá existence určitého dovolacího důvodu, musí věcně odpovídat zákonnému vymezení takového dovolacího důvodu podle § 265b tr. ř., nestačí jen formální odkaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů. Současně nutno připomenout, že Nejvyšší soud se může v dovolacím řízení zabývat jen těmi skutečnostmi, které jsou v obsahu dovolání uplatněny v souladu s obsahovými náležitostmi dovolání podle § 265f odst. 1 tr. ř. tak, aby byly uvedeny konkrétně přímo v textu dovolání. Z těchto důvodů dovolatel nemůže své námitky opírat jen o odkaz na skutečnosti uplatněné v řádném oprávném prostředku či v jiných podáních učiněných v předcházejících stádiích řízení, a to ani v závěrečných řečech v řízení před soudem prvního či druhého stupně (k tomu usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2012, sp. zn. [8 Tdo 587/2012](#), uveřejněné pod č. 46/2013 Sb. rozh. tr.). Obviněný odkázal na důvody dovolání uvedené v § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř. a dovolací soud se v tomto kontextu bude zabývat jen těmi jeho výhradami, jež byly obsaženy v textu dovolání.

20. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Tento důvod dovolání je tedy charakterizován třemi alternativními situacemi, kdy rozhodná skutková zjištění mající určující význam pro naplnění znaků trestného činu nemohou obstát. Stane se tak: a) protože jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů, b) jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech, c) ve vztahu k nim nebyly bez konkrétních důvodů provedeny navrhované podstatné důkazy. Postačí, když je naplněna alespoň jedna z těchto tří alternativ. Platí také, že prostřednictvím tohoto dovolacího důvodu nelze napadat jakákoliv skutková zjištění, ale jen ta, která mají určující význam pro naplnění znaků trestného činu, jenž je na nich založen.

21. Podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. V jeho mezích lze namítat, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoliv o trestný čin nejde, nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotněprávní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

22. Z argumentace obviněného je patrné, že neuplatnil žádnou konkrétní námitku, kterou by bylo možno podřadit pod deklarovaný důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Veškeré své výhrady fakticky soustředil proti právním závěrům obou soudů, a tedy proti právnímu posouzení skutků, jimiž byl uznán vinným, ve smyslu důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

23. Obviněný byl rozsudkem soudu prvního stupně pod bodem 1. uznán vinným přečinem schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku, pod body 2. a 3. přečinem popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku. Výkladem zákonných znaků objektivní stránky skutkové podstaty obou uvedených přečinů se soudy nižších stupňů, především odvolací soud, pečlivě zabývaly, a dovolací soud proto k jejich závěrům toliko dodává, popř. akcentuje následující skutečnosti.

24. Přečinu schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku se podle právní věty výroku o vině tohoto rozsudku obviněný dopustil tím, že veřejně vychvaloval pro zločin jeho pachatele. Vychvalováním se v tomto kontextu míní navenek projevené pozitivní hodnocení pachatele zločinu. Primárně jde (stejně jako v první alternativě této skutkové podstaty spočívající ve veřejném schvalování spáchaného zločinu) o vyjádření sympatií k jím spáchanému zločinu, a proto musí být jeho vychvalování, resp. pozitivní hodnocení jeho jednání, motivováno kladným vztahem k činu, který spáchal. K naplnění skutkové podstaty přečinu schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku může dojít jen po spáchání konkrétního schvalovaného zločinu. Předchozí spáchání konkrétního trestného činu je tedy nezbytnou podmínkou trestní odpovědnosti za schvalování trestného činu, proto se tento trestný čin považuje za tzv. subsekventní, vyžadující pro svou trestnost existenci tzv. predikativního trestného činu. Trestní odpovědnost pachatele schvalování trestného činu není podmíněna tím, aby pachatel predikativního trestného činu byl již pravomocně odsouzen (shodně srov. DRAŠTÍK, A. a kol. Trestní zákoník. Komentář. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 2849–2851). Z hlediska trestní odpovědnosti pachatele přečinu schvalování trestného činu je relevantní jenom to, zda trestní odpovědnost pachatele predikativního trestného činu vznikla a zda tuto skutečnost pokrývá úmysl pachatele schvalování trestného činu.

25. Přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku spáchá, kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru. Pachatel veřejného schvalování těchto zločinů nijak nezpochybňuje, že se staly, projevuje však s nimi souhlas. Jedná se o úmyslný trestný čin, pachatel si proto musí být vědom, že schvaluje zločiny, které byly prokázány, takže si je vědom nepravdivosti své argumentace. K trestní odpovědnosti by proto nestačilo, pokud by takové jednání bylo důsledkem pachatelovy neznalosti (srov. DRAŠTÍK, A. a kol. Trestní zákoník. Komentář. II. díl. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 2975). Obviněný spáchal podle právní věty rozsudku soudu prvního stupně tento přečin tím, že veřejně schvaloval zločin proti míru.

26. Z odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně (body 13., 15.), jakož i usnesení odvolacího soudu lze učinit poznatek, že v kontextu kategorie zločinu proti míru soudy konkrétně odkazovaly na zločin agrese ve smyslu skutkové podstaty vymezené v § 405a tr. zákoníku, která koresponduje s vymezením zločinu agrese podle mezinárodního práva, jejíž páchaní jednotlivcům zakazuje přímo toto právo (stejně jako válečné zločiny, zločiny proti lidskosti a zločin genocidy). Definici zločinu agrese podle mezinárodního práva, obsaženou v čl. 8 bis Římského statutu (který byl doplněn během revizní konference Římského statutu Mezinárodního trestního soudu konané v roce 2010 v ugandské Kampale), stejně jako skutkovou podstatu zločinu agrese podle § 405a tr. zákoníku odvolací soud v odůvodnění napadeného usnesení pečlivě reprodukoval (body 30., 31.), bylo by tedy nadbytečné je znovu opakovat. Z rozhodnutí soudů se také podává, že tento zločin může spáchat jen osoba v tzv. vedoucím postavení, tj. postavení, které jí umožňuje (efektivně) vykonávat kontrolu nad státem nebo řídit jeho politické anebo vojenské akce.

27. Definičním znakům zločinu agrese beze zbytku odpovídá návěta obsažená ve výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, podle níž se měl obviněný jednání popsaného pod body 1. až 3. dopustit v souvislosti s agresí charakterizovanou tak, že „poté, co z pokynu prezidenta Ruské federace Vladimira Vladimiroviče Putina, jakožto osoby, která vykonává kontrolu nad Ruskou federací a řídí její politické a vojenské akce, vstoupila ruská vojska v ranních hodinách dne 24. 2. 2022 bez jakéhokoliv důvodu, souhlasu či legitimní záminky, která by opravňovala použití síly, na území suverénního státu Ukrajina, kde započala vojenské operace spočívající v prvních fázích v ostřelování různých vojenských cílů na celém území Ukrajiny a v obsazování letišť a dalších strategických objektů, tedy poté, co v rozporu s ustanoveními mezinárodního práva tato vojska zahájila útočný čin spočívající v použití ozbrojené síly proti svrchovanosti, územní celistvosti a politické nezávislosti Ukrajiny, způsobem neslučitelným s Chartou Organizace spojených národů, který svou povahou, závažností a rozsahem zakládá zjevné porušení Charty Organizace spojených národů“.

28. Obviněný v dovolání v zásadě namítl, že jeho odsouzení představuje extrémní zásah do jeho svobody projevu, že svým jednáním nenaplnil znaky ani jednoho z přečinů, jimiž byl uznán vinným. „Subsidiárně“ pak mínil, že jeho případ je méně závažným, lze jej označit za hraniční případ pro vyvození trestní odpovědnosti, na který měl být aplikován korektiv subsidiarity trestní represe.

29. Svoboda projevu, zakotvená v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“) a čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“), je dozajista jedním z klíčových politických práv (byť nikoliv absolutních) a v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva (dále též jen „ESLP“) je vykládána široce. Obecně podle ní platí presumpce, že čl. 10 Úmluvy zahrnuje všechny formy projevu, bez ohledu na médium, prostřednictvím něhož je projev realizován, a bez ohledu na obsah projevu. V obou případech ale existují jisté hranice. Velkou výzvu i pro ESLP představuje tzv. expresivní projev, tedy odpověď na otázku, co je ještě „projev“ (spadající pod ochranu čl. 10 Úmluvy) a co už je „jednání“ (nespadající pod čl. 10 Úmluvy). Ze stávající judikatury plyne, že svoboda projevu zahrnuje expresivní projevy v určitém ohledu v omezené míře, ESLP z ochrany čl. 10 Úmluvy jednoznačně vyloučil projevy hlásající revizionismus, antisemitismus či národní socialismus (srov. KMEC, J., KOSAR, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 996 a násl.). Ústavní soud v nálezu ze dne 28. 11. 2011, sp. zn. [IV. ÚS 2011/10](#), zmiňovaném oběma soudy nižších stupňů, mimo již soudy uváděné také konstatoval, že omezení či dokonce trestní postih projevů bude nezbytně nutný v demokratické společnosti tehdy, pokud budou tyto projevy obsahovat výzvy k násilí či k popírání, zpochybňování, schvalování nebo ospravedlňování zločinů proti lidskosti spáchaných v minulosti (srov. např. tzv. Osvětimskou lež), jakož i k podpoře a propagaci hnutí směřujících k potlačení základních lidských práv a svobod, a to zvláště ve vztahu k některým minoritám. V případě nenávistných projevů přitom není možné zkoumat pouze jejich prvoplánový obsah, nýbrž i jejich celkový kontext.

30. Otázkou svobody projevu a svobodného vyjádření občanského postoje obviněného se odvolací soud k jeho námitkám pečlivě zabýval a vypořádal se s nimi způsobem, kterému v abstraktní rovině nelze nic vytknout (body 37. až 47. odůvodnění napadeného usnesení).

31. Přes veškeré úsilí, které soudy náležitěmu objasnění věci věnovaly, jsou zde však podle dovolacího soudu otázky či problematice okruhy, kterým je třeba věnovat pozornost a dosud uspokojivě vyřešeny nebyly. První okruh otázek souvisí s vlastním pojetím jednání obviněného co do vymezení skutků. Soudy jednání obviněného realizované dne 25. 2. 2022 v časovém intervalu od 08:38 hodin do 08:48 hodin rozdělily (třebaže to explicitně nekonstatovaly) na dva samostatné skutky, z nichž první kvalifikovaly jako přečin schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku, druhý pak jako pokračování v přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku. Přitom je zjevné, že jednání obviněného je

spojeno nejen blízkou časovou souvislostí, ale i věcnými a logickými souvislostmi, je gradací a rozvíjením počáteční myšlenky, jak ostatně naznačuje v odůvodnění usnesení i odvolací soud (bod 32.), a jeho rozdělení na dva samostatné skutky představuje nerozumný a spíše matoucí pohled na hodnocení samotné jeho podstaty.

32. Pro závěr, zda jde o skutek jediný či skutků několik, je rozhodující, že za jeden skutek se považují všechny ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou příčinou následku významného z hlediska trestního práva, pokud jsou zahrnuty zaviněním (k tomu rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 1984, sp. zn. [3 Tz 6/84](#), uveřejněné pod č. 8/1985 Sb. rozh. tr.). Při vícečinném souběhu musí jít o činy zcela samostatné, jejich skutkový základ (jednání) nesmí být - na rozdíl od jednočinného souběhu - ani zčásti společný (k tomu SOLNAŘ, V., FENYK, J., CÍSAŘOVÁ, D. ZÁKLADY TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI podstatně přepracované a doplněné vydání. Praha: Nakladatelství Orac 2003, s. 403).

33. V obecné rovině je také vhodné uvést, že pro posouzení otázek souvisejících se souběhem trestných činů je rozhodující vymezení pojmu „skutek“ a ujasnění si, kdy jde o jeden skutek a kdy o více skutků. Vícečinný souběh předpokládá více skutků (samostatných útoků) a každý z nich se posuzuje jako samostatný trestný čin. Naproti tomu při jednočinném souběhu jde o skutek jediný. Trestní zákoník ani trestní řád pojem skutku blíže nedefinují, byť se o něm na více místech zmiňují (např. § 92 odst. 2 tr. zákoníku, § 220 odst. 1 tr. ř.), a vymezení tohoto pojmu je tedy ponecháno teorii trestního práva a soudní praxi (k tomu srov. již odkazované rozhodnutí uveřejněné pod č. [8/1985](#) Sb. rozh. tr.).

34. Podstatu skutku tvoří jednání. Jednání jako projev vůle ve vnějším světě může záležet jak v jednání omisivním, tak komisivním a může být spácháno úmyslně i z nedbalosti. Rámec aktů zahrnutých do jednání je však určen trestněprávně konkrétním následkem, jehož musí být jednání příčinou. Jedná se o následek, který je znakem některého jednotlivého trestného činu. Následek ve své konkrétní podobě spojuje dílčí útoky, akty do jednoho skutku a zároveň umožňuje dělit chování člověka na různé skutky (např. aby šlo o jediný skutek, musí být výstřel příčinou usmrcení). Aby se jednalo o jeden skutek, je třeba, aby akt jednání byl příčinou následku, který je znakem skutkové podstaty některého trestného činu a v době jednání pachatel jednal zaviněně, resp. aby jednal v té formě zavinění, která je relevantní pro příslušnou skutkovou podstatu. Hlediskem, které rozlišuje lidské jednání do skutků významných pro trestní právo, je následek. Proto nelze pokládat za samostatné skutky takové akty, které všechny směřují k témuž následku relevantnímu pro trestní právo (typicky např. více bodných ran, které vedly k usmrcení). Týž následek spojuje tyto akty, neboť je tu k němu příčinný vztah i zavinění. Při posuzování souběhu je tedy třeba především rozhodnout, zda je tu v konkrétním případě jediný skutek nebo více skutků (k tomu srov. NOVOTNÝ, O., VANDUCHOVÁ, M., ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, str. 334 až 336, JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 4. vydání. Praha: Leges, 2014, str. 342 až 345, dále např. rozhodnutí uveřejněné pod č. [60/2012](#) Sb. rozh. tr., usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. [II. ÚS 143/02](#)).

35. Podle § 220 odst. 1 tr. ř. soud může rozhodovat jen o skutku, který je uveden v žalobním návrhu. Povinnost soudu rozhodovat jen o skutku, který je uveden v žalobním návrhu, je důsledkem uplatnění obžalovací zásady. Zároveň je tím formulován požadavek zachovat totožnost skutku, protože v hlavním líčení je soud limitován podanou obžalobou (návrhem na potrestání) v tom směru, že může rozhodovat jen o stejném skutku a o stejném obžalovaném, jak je uvedeno v obžalobě (návrhu na potrestání). Je ale pouze na soudu rozhodujícím o vině obviněného, aby hmotněprávně posoudil skutek, pro nějž bylo zahájeno trestní stíhání a podána obžaloba, a proto soudu nic nebrání v tom, aby jednání obviněného popsané v žalobním návrhu ve smyslu hmotněprávním posoudil jako jeden skutek, ačkoliv státní zástupce podávající obžalobu v předmětném jednání obviněného spatřoval skutků více. To platí za předpokladu, že skutky popsané v žalobním návrhu i skutek popsáný ve

skutkové větě výroku o vině rozsudku, jímž je obviněný uznán vinným, obsahují skutkové okolnosti, z nichž lze usuzovat na totožnost skutku podle výše uvedených kritérií, z popsaných skutkových okolností je bezpochybné, že trestní stíhání obviněného bylo zahájeno a obžaloba byla podána pro všechny tyto skutky v hmotněprávním smyslu. Otázku, kolik samostatných skutků je předmětem obžaloby, tedy řeší soud sám a nezávisle jako otázku předběžnou (§ 9 odst. 1 tr. ř.), ovšem při zachování totožnosti skutku.

36. Pokud byla dne 25. 2. 2022 v bezprostřední časové návaznosti spáchána jednání popsaná v bodech 1., 2. a 3. skutkové větě, je zřejmě třeba tato považovat za jeden skutek *de iure* (k tomu více srov. KRATOCHVÍL, V. Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 390 a násl.), coby základ možného (v teoretické rovině) jednočinného souběhu následně uvedených trestných činů a jejich právních kvalifikací, nikoliv tedy za skutků více opravňujících k závěru o vícečinném souběhu.

37. Každý skutek má být zásadně posouzen podle všech zákonných ustanovení, které na něj dopadají. Tato zásada se však neuplatní u tzv. zdánlivého souběhu, jímž se rozumí případ, kdy je jednočinný souběh vyloučen, ač skutek formálně vykazuje znaky dvou či více skutkových podstat trestných činů. Jednočinný souběh je vyloučen v případech, kdy trestné činy jsou navzájem v poměru speciality, subsidiarity, tzv. faktické konzumpce a dále když jde o pokračování v trestném činu, trestný čin trvající a trestný čin hromadný. V konkrétním případě přichází v úvahu vyloučení jednočinného souběhu z důvodu speciality. V poměru speciality jsou ustanovení určená k ochraně týchž zájmů, má-li být speciálním ustanovením zvláště postihnout určitý druh útoků proti týmž individuálním zájmům, aby byla vystižena zvláštní povaha a stupeň nebezpečnosti takových útoků pro společnost. Znaky speciální skutkové podstaty jsou oproti obecné skutkové podstatě konkretizovány a často obsahují i prvky další. Právě o takový vztah mezi přečiny podle § 365 tr. zákoníku a § 405 tr. zákoníku podle mínění dovolacího soudu může jít. Otázkou, zda tomu tak skutečně je, se však soudy obou stupňů nezabývaly, a to mimo jiné právě i v důsledku jiného nazírání na otázku vícečinného souběhu trestných činů.

38. V podobě skutkových zjištění a závěrů o vícečinném souběhu přečinů uvedených pod bodem 1. až 3. výroku rozsudku soudu prvního stupně lze mít důvodné pochybnosti o nutnosti vyvodit trestní odpovědnost obviněného a vyvozovat trestněprávní důsledky s ní spojené za skutek pod bodem 1. kvalifikovaný jako přečin schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku, jakkoliv je třeba se v demokratické společnosti od takových výroků distancovat a rozhodně je nebrat na lehkou váhu. Nelze však vyloučit, že jistá skupina osob může cítit, a dokonce i vyjadřovat sympatie či obdiv i k politikům typu Vladimira Vladimiroviče Putina. Důvody, pro které se k němu obviněný obdivně vyjádřil, izolovaně posuzováno, jak to učinily soudy obou nižších stupňů, přesvědčivý závěr o naplnění znaků předmětného přečinu nenaplnují.

39. Dovolací soud již konstatoval, že znění tzv. návěty obsažené ve výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně koresponduje se znaky zločinu proti míru, tj. agrese podle mezinárodního práva, jakož i znaky zločinu agrese podle § 405a tr. zákoníku. V této souvislosti však nelze pominout, že obviněný se posuzovaného jednání měl dopustit den po započetí popsané vojenské operace a jeho hodnocení této operace vedené z pokynu Vladimira Vladimiroviče Putina bylo pojato jako zásah proti „ukrofašistům“. Obviněný v této souvislosti namítl, že vyjádření učinil den po zahájení vojenské operace, aniž měl bližší informace o konfliktu, od svého spolucestujícího se toliko dozvěděl, že Rusko se rozhodlo zbavit Ukrajinu od fašistů (Banderovci, Batalion Azov apod.).

40. Soud prvního stupně tuto část obhajoby obviněného neignoroval, v souvislosti s otázkou subsidiarity trestní represe uvedl, že si byl vědom časového okamžiku, kdy k těmto vyjádřením došlo, že se tak stalo bezprostředně po zahájení války na Ukrajině, ale současně připomněl, že obviněný na svém postoji a názorech setrval i poté, co „v následujících měsících mohl být takřka v přímém

přenosu svědkem zločinů proti lidskosti a v některých obcích i genocidy, které se Putinův režim na Ukrajině dopouští“ (bod 21. rozsudku soudu prvního stupně). Podrobně na ni reagoval i odvolací soud jednak v souvislosti s naplněním subjektivní stránky přečinů, jimiž byl obviněný uznán vinným (bod 33. usnesení odvolacího soudu), jednak při reakci na námitky, že se soud prvního stupně nevypořádal se zásadou subsidiarity trestní represe (bod 51. usnesení).

41. Třebaže odvolací soud na jiném místě správně konstatuje, že obviněnému nelze upřít právo na jeho politické smýšlení či představu o fungování světa, o jeho správném geopolitickém uspořádání, opodstatněně také připomíná, že chce-li své názory prezentovat, musí tak činit způsobem přípustným v demokratické společnosti. Dovolací soud v kontraverzním hodnocení obviněného osoby Vladimira Vladimiroviče Putina den po zahájení vojenské operace v úzké a blíže neobjasněné vazbě na „odzbrojení ukrofašistů“ nespátňuje bez dalšího přesvědčivého vysvětlení splněny všechny předpoklady pro vyvození jeho trestní odpovědnosti. Lze jen poznamenat, že z hlediska posouzení jeho viny jsou významná toliko jeho vyjádření učiněná dne 25. 2. 2022, tedy bezprostředně po zahájení vojenské operace na Ukrajině. Naproti tomu skutečnost, že obviněný na svém postoji a názorech setrval i poté, co mohl být svědkem jasné agrese v podobě ruského útoku na Ukrajinu, by mohlo najít svého výrazu případně až v rozhodování o ukládání trestu.

42. Jsou-li pochybnosti o potřebě vyvodit trestní odpovědnost obviněného za jednání popsané pod bodem 1., budou nejasnosti víceméně rozptýleny, bude-li toto jednání považováno a popsáno jako prvotní a iniciační reakce obviněného na vojenskou operaci a její vůdčí osobnost, na niž logicky navazují vyjádření pod body 2. a 3. Otázkou, jež se v této souvislosti v teoretické rovině klade, je již naznačený problém možného ideálního souběhu přečinu schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku a přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku. Dozajista je tento druh souběhu pro poměr speciality vyloučen, měl-li by být přečin podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku spáchán v alternativě „veřejně schvaluje spáchaný zločin“ (k tomu ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník III. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4573). Obviněný byl tímto přečinem uznán vinným v alternativě „veřejně vychvaluje pro zločin jeho pachatele“, což doslovně nekoresponduje se zákonnými znaky skutkové podstaty přečinu podle § 405 tr. zákoníku, z nichž přichází v úvahu „veřejně schvaluje zločiny proti míru“. Současně je ale třeba si uvědomit, že schvalování zločinu proti míru, tj. agrese podle § 405a tr. zákoníku, ve své podstatě předpokládá též vychvalování jeho pachatele, zde zejména též proto, že jde o případ tzv. leadership crime, tedy čin spáchaný osobou, která je v takovém postavení, které mu umožňuje vykonávat kontrolu nad státem nebo řídit jeho politické anebo vojenské akce. Takový závěr svědčí ve prospěch do jisté míry specifického poměru speciality i mezi tou alternativní podobou skutkové podstaty přečinu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku, jež spočívá ve veřejném vychvalování pro zločin jeho pachatele, a znaky skutkové podstaty uvedené alternativy přečinu podle § 405 tr. zákoníku. Ve svých důsledcích je pak ideální souběh mezi přečinem schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku a přečinem popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku v alternativě „veřejně schvaluje zločiny proti míru“, a to agresi, vyloučen.

43. V dalším řízení bude tedy na soudu prvního stupně, aby především rozptýlil pochybnosti provázející hodnocení povahy a závažnosti, jakož i pochybnosti o možnostech právního posouzení jednání obviněného tím, že bude na jeho jednání ze dne 25. 2. 2022 pohlíženo jako na jeden skutek *de iure*. Bude-li tak učiněno, lze akceptovat zevrubné úvahy odvolacího soudu (viz body 32.-34. jeho usnesení) vedoucí k závěru o potřebě posoudit jednání obviněného - jako celek - jako přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, a to s akcentem na jeho finální vyjádření dne 25. 2. 2022 v 08:48 hodin. V této souvislosti dovolacímu soudu nemohla uniknout gradace nasměrování útoku od „odzbrojení ukrofašistů“ přes „osvobození Ukrajiny od fašistické vládnoucí chunty“ až po „použití vodíkové bomby menší tonáže, pro vyčištění strategických území a likvidace útočné vojenské techniky“ s tím, že „je třeba zasadit ještě tvrdší

úder, pokud budou ukrofašisti klást odpor“. Takové pojetí vojenské akce, posuzováno komplexně, svědčí o nejméně srozumění obviněného s tím, že má vyžadované znaky agrese.

44. Naopak nebude nadále přiléhavé a správné právně kvalifikovat jednání obviněného i jako přečin schvalování trestného činu podle § 365 odst. 1 tr. zákoníku, o naplnění jehož znaků lze s důrazem na zásadu subsidiarity trestní represe nejen důvodně pochybovat, ale i z důvodu vyloučení poměru speciality mezi tímto přečinem a již konkretizovanou alternativou skutkové podstaty přečinu podle § 405 tr. zákoníku.

45. Nejvyšší soud, veden výše vyloženými důvody, rozhodl podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. tak, že zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2022, sp. zn. 3 To 295/2022, i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 13. 9. 2022, sp. zn. 4 T 44/2022, jakož i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Bruntále přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Je namístě připomenout, že soud, jemuž věc byla přikázána k novému projednání a rozhodnutí, je vázán právním názorem, který ve svém rozhodnutí vyslovil Nejvyšší soud (srov. § 265s odst. 1 tr. ř.). Rozhodnutí soudů byla zrušena jen v důsledku dovolání podaného obviněným, takže v novém řízení nemůže dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (srov. § 265s odst. 2 tr. ř.). Toto rozhodnutí učinil dovolací soud v neveřejném zasedání, neboť je zřejmé, že vady nelze odstranit ve veřejném zasedání [§ 265r odst. 1 písm. b) tr. ř.].